

महावितरण कंपनीमार्फत पुरविण्यात येणा-या
सेवांकरीता ग्रामपंचायतींनी “फ्रान्चायझी”
म्हणून काम करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: व्हीपीएम-२०१६/प्र.क्र.८/पं.रा-३
बांधकाम भवन, २५, मझबान पथ,
फोर्ट, मुंबई - ४०० ००९
तारीख: :- २० ऑक्टोबर, २०१६

प्रस्तावना: -

ग्रामीण भागामध्ये महावितरण कंपनीमार्फत कार्यरत असलेला विद्युत कर्मचारी (लाईनमन) हा काही गावांच्या समुहाकरीता नियुक्त करण्यात आला आहे. सध्याच्या व्यवस्थेनुसार सदर लाईनमनला त्याच्या अधिपत्याखालील गावांमध्ये असलेले जे वीज वितरणाचे जाळे उपलब्ध आहे त्यामध्ये काही बिघाड झाल्यास किंवा दुरुस्ती करावयाची झाल्यास सदर लाईनमनच्या सेवा तातडीने उपलब्ध होऊ शकत नाही असे निदर्शनास आले आहे. त्यामुळे या सेवा ग्रामपंचायतीमार्फत तातडीने उपलब्ध होण्याच्या अनुषंगाने तसेच गावातील ग्रामस्थांच्या सुरक्षेच्या दृष्टीने तसेच गावामध्ये उद्धवणा-या विद्युतविषयक अडचणींचे निराकरण तातडीने करणे शक्य व्हावे याकरीता ग्रामीण भागामध्ये महावितरण कंपनीमार्फत पुरविण्यात येणा-या काही सेवा ग्रामपंचायतींनी “फ्रान्चायझी” म्हणून देण्याबाबतची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्या अनुषंगाने पुढीलप्रमाणे शासनाने निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय-

राज्यातील ३००० लोकसंख्यापर्यंतच्या ग्रामपंचायतींमध्ये ग्रामपंचायतस्तरावर ग्रामीण भागामध्ये महावितरण कंपनीमार्फत पुरविण्यात येणा-या काही सेवा ग्रामपंचायतींनी “फ्रान्चायझी” म्हणून काम करण्याबाबत शासनाने निर्णय घेतला आहे.

- १) ग्रामपंचायत ही फ्रान्चायझी म्हणून काम करताना त्याचे कार्यक्षेत्र हे ग्रामपंचायती अंतर्गत महसूली गावाचे संपूर्ण क्षेत्र राहिल ज्यामध्ये निवासी, वाणिज्यिक, औद्योगिक व कृषि ग्राहकांचा समावेश असेल.
- २) महावितरण कंपनीमार्फत करण्यात येणा-या कामांपैकी पुढील कामे ग्रामपंचायतीने “फ्रान्चायझी” म्हणून करावयाची आहेत:-
 - मीटर रिडींग घेणे
 - वीज देयके वाटप करणे
 - ब्रेकडाऊन अटेंड करून सप्लाय पुर्ववत करणे

- डी.ओ फ्युज टाकणे
 - फ्युज कॉल कम्प्लेंट्स अटेंड करणे
 - रस्त्यावरील दिवाबत्ती देखभाल व बंद पडलेले दिवे बदलणे
 - नवीन जोडणीची कामे करणे
 - थकबाकीपोटी वीज पुरवठा खंडीत करणे
- ३) वर नमूद कामांकरीता ग्रामपंचायतीमार्फत उपयुक्त व क्षमता धारण करणा-या व्यक्तीची एजन्सी म्हणून नेमणूक करण्यात येऊन त्यांच्यामार्फत सदरची कामे करून घेण्यात येतील.
- ४) नेमणूक केलेल्या व्यक्तीला “ग्राम विद्युत व्यवस्थापक” या नावाने संबोधण्यात येईल.
- ५) **ग्राम विद्युत व्यवस्थापकाची नेमणूक करण्याकरीता शैक्षणिक अर्हता:-**
- किमान आय.टी.आय (इलेक्ट्रीकल - विद्युततंत्री) किंवा इलेक्ट्रीकल या विषयामध्ये जास्त शिक्षण घेतलेले
 - मराठी भाषा विषय एस.एस.सी. परीक्षेत असणे आवश्यक.
- ६) **निवड प्रक्रिया :-**
- ग्राम विद्युत व्यवस्थापकाची नेमणूक करण्याकरीता ग्रामपंचायतीमार्फत स्थानिक वृत्तपत्रात जाहिरात प्रसिध्द करण्यात येईल. सदर जाहिरात ग्रामपंचायतीच्या सूचना फलकावर तसेच ग्रामपंचायत क्षेत्रातील महत्वाच्या ठिकाणी लावण्यात येईल. तसेच याबाबतची दवंडी देखील देण्यात येईल.
 - ग्राम विद्युत व्यवस्थापक म्हणून नेमणूकीकरीता एकापेक्षा जास्त अर्ज प्राप्त झाल्यास गुणवत्तेच्या आधारे (आय.टी.आय चे गुण) सदर व्यक्तीची निवड करण्यात येईल.
 - सदर शैक्षणिक अर्हतेनुसार ग्रामपंचायतीमार्फत योग्य निवड केलेल्या व्यक्तीस विद्युत वाहिनीवर काम करण्याकरीता आवश्यक ते संपूर्ण कौशल्य विकास (Skill Development) महावितरण कंपनीमार्फत करण्यात येईल. सदर व्यक्ती प्रस्तावित कामे करण्यास पात्र असल्याबाबतचे प्रमाणपत्र महावितरण कंपनी देईल.
 - महावितरण कंपनीने सदर व्यक्ती प्रमाणपत्राद्वारे अपात्र असल्याबाबत कळविल्यास गुणवत्तेनुसार प्रतीक्षा यादीतील पुढील व्यक्तीस प्रशिक्षणासाठी महावितरण कंपनीकडे पाठविण्यात येईल.
 - सदर प्रमाणपत्र प्राप्त झाल्यानंतर ग्रामपंचायत सदर ग्राम विद्युत व्यवस्थापकाला ११ महिन्यांकरीता कार्य आदेश देईल. तसेच सदर कार्य आदेशाची प्रत महावितरण कंपनीकडील स्थानिक कार्यालयात पाठवेल.

- सदर ग्राम विद्युत व्यवस्थापकाचे काम समाधानकारक असल्यास त्याला एक दिवसाचा खंड देऊन त्यानंतरच्या लगतच्या दिनांकापासून पुढील प्रत्येकी ११ महिन्यांकरीता कार्य आदेश वाढवून देण्यात येईल.
- असमाधानकारक काम / अपरिहार्य कारणास्तव ग्राम विद्युत व्यवस्थापकाचे कार्य आदेश रद्द करण्याचे अधिकार ग्रामपंचायतीस राहतील.

७) निकष :-

- ग्रामपंचायतीच्या क्षेत्रात राहणा-या व्यक्तींमधून वर नमूद अर्हता धारण करणारी व्यक्ती ग्राम विद्युत व्यवस्थापक म्हणून नेमणूक करण्यासाठी पात्र राहिल.
- यासाठी इच्छुक व अर्हताधारण करणारी व्यक्ती एखाद्या ग्रामपंचायतीच्या कार्यक्षेत्रात उपलब्ध होऊ शकला नाही तर ५ कि.मी परिसरातील इतर ग्रामपंचायत क्षेत्रातील व्यक्ती ग्राम विद्युत व्यवस्थापक म्हणून नेमणूक करण्याकरीता निवडीसाठी पात्र राहिल.
- ग्रामपंचायतीच्या कार्यक्षेत्रातील ५ कि.मी परिसरातही इच्छुक व अर्हताधारण करणारी व्यक्ती उपलब्ध होऊ शकला नाही तर, महावितरणने राज्यामध्ये नेमलेल्या “फ्रान्चायझी” जसे जळगाव येथील क्रॉम्पटन ग्रिड्ज, नागपूर येथील एस.एन.डी.एल (SNDL), औरंगाबाद येथील जी.पी.एल(GPL) व भिवंडी येथील टोरन्ट (Torrent) या कंपन्यांमध्ये ५ वर्ष काम करणारा कंत्राटी कामगार हा ग्राम विद्युत व्यवस्थापक करीता त्या त्या ग्रामपंचायतीच्या क्षेत्रात अर्ज करण्यास पात्र राहिल.

८) कर्तव्य व जबाबदारी :- नेमणूक करण्यात आलेल्या ग्राम विद्युत व्यवस्थापकाची कर्तव्ये व जबाबदा-या या वर परिच्छेद क्र.(२) मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे असतील.

९) नियंत्रण :- ग्राम विद्युत व्यवस्थापकावर महावितरण कंपनीच्या कनिष्ठ अभियंता यांचे तांत्रिक नियंत्रण व ग्रामपंचायतीचे प्रशासकीय नियंत्रण राहिल.

१०) मानधन :-

- वर नमूद कामांकरीता ग्राम विद्युत व्यवस्थापकास प्रति ग्राहक रु.९/- प्रमाणे प्राप्त होणारे उत्पन्न किंवा रु.३०००/- यापैकी जी रक्कम जास्त असेल ती महावितरण कंपनीमार्फत देण्यात येईल.
- ग्राम विद्युत व्यवस्थापकाने केलेल्या कामाच्या बदल्यात त्याला देय होणारी रक्कम अदा करण्याबाबतची कार्यपद्धती ग्राम विकास विभागाकडून निश्चित करण्यात येईल.

- ११) ग्राम विद्युत व्यवस्थापकाने करावयाच्या कामांमधील जोखीम विचारात घेता, त्यांचे विमा संरक्षणासाठी महावितरण कंपनी योग्य अशी योजना तयार करेल किंवा यापोटी वार्षिक ठराविक रक्कम प्रिमियमसाठी देईल.
- १२) ग्राम विद्युत व्यवस्थापकाची नेमणूक केल्यानंतर त्याला प्रस्तावित कामे करण्याकरीता आवश्यक असणा-या साधनसामुग्रीसाठी (Instrument kit & safety devices) महावितरण कंपनीमार्फत अग्रिम रक्कम किंवा साधनसामुग्री उपलब्ध करून देण्यात येईल.
- १३) उर्जा विभागाकडून याबाबतच्या आवश्यक त्या सूचना महावितरण कंपनीस देण्यात येतील.

सदर शासन निर्णय उर्जा विभागाच्या सहमतीने व त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.१२६९, दिनांक १०/१०/२०१६ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६१०२०११११५७११२० असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(असीम गुप्ता)

सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल महोदय यांचे सचिव, मलबार हिल, मुंबई
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
३. सर्व मा.मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई -३२.
४. मा.विरोधी पक्षनेता, विधान सभा/ विधान परिषद महाराष्ट्र विधानमंडळ, मुंबई,
५. सर्व सन्माननीय विधान सभा/ विधान परिषद सदस्य, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
६. मा.मुख्य सचिव यांचे उपसचिव, मंत्रालय, मुंबई
७. सर्व अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव/ सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग
८. सर्व विभागीय आयुक्त,

९. सर्व जिल्हाधिकारी,
१०. अध्यक्ष व व्यवस्थापकीय संचालक, महावितरण, मुंबई,
११. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद,
१२. ग्राम विकास व जलसंधारण विभागातील सर्व सह/उप सचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई
१३. उप सचिव (उर्जा) उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१४. ग्राम विकास विभागातील सर्व कार्यासने,
१५. निवड नस्ती (कार्यासन पं.रा-३), ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, बांधकाम भवन, २५, मझबान पथ, फोर्ट, मुंबई - ४०० ००९.